

Komentari Hrvatskog Telekoma d.d. na prijedlog odluke u postupku provođenja Analize tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži

Zagreb, 20. siječnja 2015. godine

U okviru javne rasprave koju je Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) objavila dana 17. prosinca 2014. godine o prijedlogu odluke u postupku provođenja Analize tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži u nastavku iznosimo komentare Hrvatskog Telekoma d.d. (dalje u tekstu: HT):

A) Točka 7.4 dokumenta Analize tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži - Obveza nadzora cijena

- Primjena nadzora cijena na pozive započete s A brojeva koji pripadaju nekom od nacionalnih ili EU/EEA operatora

Prijedlog:

HT pozdravlja prijedlog deregulacije cijene završavanja glasovnih poziva koji su započeli sa A brojeva koji pripadaju nekom od međunarodnih operatora iz zemlje koja nije članica EU/EEA i za pozive za koje nije moguće utvrditi zemlju pozivatelja (dalje u tekstu: predmetni pozivi) pri čemu HT predlaže da datum početka primjene bude najkasnije 1. travanj 2015. godine.

Dodatno, HT podržava i pozdravlja identičnu primjenu predložene deregulacije na tržištu završavanja poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji.

Obrazloženje:

Analizom je definirano da „s obzirom da implementacija sustava raspoznavanja A broja s kojeg je poziv započeo zahtijeva određena ulaganja, do implementacije navedenih sustava vrijedit će dosadašnja regulacija, odnosno nadzor cijena se primjenjuje na uslugu završavanja (terminacije) poziva u mrežu operatora HT, Tele2 i Vipnet predanih iz mreže nekog od nacionalnih ili EU/EEA operatora neovisno o mreži u kojoj je poziv započeo. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, obveza nadzora cijena ne odnosi se na pozive koji su direktno predani iz mreže nekog od međunarodnih operatora iz zemlje koja nije članica EU/EEA.“

HT smatra da takva definicija početka primjene deregulacije predmetnih poziva dovodi u pitanje od kada se točno deregulacija primjenjuje jer ona ovisi o trenutku implementacije. S tim u vezi, iz predloženog dokumenta Analize nije jasno da li se deregulacija primjenjuje na datum na koji su svi mobilni operatori sa značajnom tržišnom

snagom na tržištu realizirali implementaciju ili se primjenjuje na različite datume za svakog operatora zasebno ovisno o trenutku pojedinačne implementacije.

Stoga smatramo da HT-ov prijedlog i definiranje egzaktnog datuma početka deregulacije uvodi pravnu i poslovnu sigurnost za operatore.

Dodatno, prijedlog HT-a ne utječe na pravo procjene operatora o koristi koju će imati od implementacije te odluku da li će implementaciju realizirati ili ne, a kako je to definirano Analizom¹. Drugim riječima, ukoliko operatori procjene da je trošak implementacije veći od koristi koju bi dobili implementacijom, i dalje mogu naplaćivati cijene sukladno Odluci HAKOM-a od 10. lipnja 2013.²

- **Primjena LRAIC+ metodologije za određivanje regulirane cijene završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži**

Prijedlog:

HT predlaže da se u Analizi predvidi i ažuriranje LRAIC+ modela HAKOM-a, te mogućnost primjene regulirane cijene završavanja glasovnih poziva uz primjenu LRAIC+ pristupa.

Obrazloženje:

HT se u određivanju cijene završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži zalaže za primjenu LRAIC+ metodologije te ostaje kod svih do sada iznijetih komentara u prethodnim javnim raspravama³.

- **Dostava potrebnih podataka za ažuriranje troškovnih modela HAKOM-a**

Prijedlog:

HT predlaže da se Analizom definira kako su operatori sa značajnom tržišnom snagom obvezni dostaviti sve potrebne podatke za ažuriranje troškovnog modela HAKOM-a do 30. rujna 2015. godine.

Obrazloženje:

S obzirom na predložene rokove dostave potrebnih podataka za ažuriranje troškovnih modela HAKOM-a, HT predlaže da se i podaci o potražnji i cijenama opreme koji su potrebni za ažuriranje modela dostave također do 30. rujna 2015.godine zajedno sa dostavom operativnih troškova. Na taj način odredio bi se jedinstveni rok za dostavu svih potrebnih podataka za ažuriranje troškovnih modela.

¹ Stranica 47. dokumenta Analize

² KLASA: UP/I-344-01/12-03/07, URBROJ: 376-11-13-16)

³ Komentari od 16.09.2013. na prijedlog odluke kojom se određuju cijene usluga međupovezivanja u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži (<http://www.hakom.hr/default.aspx?id=116&subID=1173>), komentari od 06.05.2013. na prijedlog odluke o određivanju cijena usluge završavanja (terminacije) poziva u javnu pokretnu komunikacijsku mrežu (<http://www.hakom.hr/default.aspx?id=116&subID=1121>), komentari od 15.12.2011. na prijedlog izrade i primjene troškovnih modela za nepokretnu i pokretnu mrežu i univerzalnu uslugu (<http://www.hakom.hr/default.aspx?id=116&subID=855>)

B) Točka 7.1 dokumenta Analize tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži - obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, naknade za nepravovremenu realizaciju usluge

Prijedlog:

HT predlaže da se naknada za nepravovremenu realizaciju usluge međupovezivanja definira samo za slučaj zakašnjele realizacije. Sukladno tome HT predlaže da se u drugom poglavlju na stranici 38. Analize brišu riječi „preuranjenu“.

Obrazloženje:

HT smatra kako u slučaju realizacije usluge međupovezivanja nema potrebe određivati naknadu za preuranjenu realizaciju. Naime, smatramo kako ranija realizacija međupovezivanja ne može izazvati štetu operatoru korisniku, a posebno iz razloga što realizaciji međupovezivanja prethode tehnička testiranja spremnosti mreže za međupovezivanje. Po finalizaciji testiranja, realizira se međupovezivanje. Iz navedenog je vidljivo da je operator korisnik unaprijed upoznat sa rokom realizacije međupovezivanja. Dodatno, ranije međupovezivanje može ići isključivo u prilog operatoru korisniku i njegovim krajnjim korisnicima jer omogućuje korisnicima komunikaciju s korisnicima drugih operatora te posljedično i dodatni prihod operatoru korisniku. Završno, predloženo uvođenje naknade za preuranjenu realizaciju pri čemu nije nastala šteta za operatora korisnika nije niti u skladu sa njihovom prirodom kako je to definirano čl. 356. Zakona o obveznim odnosima.

C) Točka 7.2 dokumenta Analize tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži - obveza nediskriminacije, obveza pružanja detaljnih informacija operatorima o planiranim promjenama u mreži 6 mjeseci prije navedenih promjena

Prijedlog:

Radi otklanjanja mogućih dvojbi, HT predlaže da se u Analizi tržišta pri određivanju obveze pružanja detaljnih informacija o planiranim promjenama u mreži navede da se informacije pružaju najkasnije 6 mjeseci prije navedenih promjena te da se isto odnosi isključivo na promjene u mreži koje imaju utjecaj na pružanje usluge završavanja (terminacije) glasovnih poziva.

Obrazloženje:

Analizom je definirano kako „*HAKOM određuje operatorima obvezu pružanja detaljnih informacija o planiranim promjenama u mreži 6 mjeseci prije navedenih promjena, kako ni operatori korisnici Standardne ponude bili u mogućnosti pravovremeno reagirati i prilagoditi se nastalim promjenama.*“

Naše razumijevanje je kako se navedena obveza odnosi na obvezu obavještanja operatora korisnika Standardne ponude isključivo o planiranim promjenama u mreži koje imaju utjecaj na funkcioniranje usluge međupovezivanja, u dijelu pružanja usluge završavanja (terminacije) glasovnih poziva u mobilnu mrežu, te je stoga sukladno navedenom nužno nadopuniti Analizu.

Dodatno, predlažemo da rok za informiranje bude najkasnije 6 mjeseci prije promjena s obzirom na mogućnost da neke promjene nastupe i ranije, ovisno npr. o dogovoru s drugim operatorima korisnicima.

Dodatno, u svrhu izbjegavanja dvojbi, HT skreće pažnju HAKOM-u na potrebu da se IP-IP međupovezivanje i uvjeti i rokovi IP-IP međupovezivanja definiraju i reguliraju posebno te da ne bi trebali biti sastavni dio predmetne odluke i Analize. S tim u vezi, skrećemo pažnju i pozdravljamo HAKOM-ove radionice na kojima sudjeluje većina operatora i na kojima se detaljno analiziraju i definiraju uvjeti i rokovi IP-IP međupovezivanja u svrhu osiguranja interoperabilnosti.

Hrvatski Telekom d.d.